

Hvad er Miljøledelse?

Miljøledelse er en fortløbende proces, hvor kommunen forpligter sig til løbende at forbedre miljøindsatsen ud over hvad miljølovgivningen kræver. En forvaltning, der indfører miljøledelse, forpligter sig derfor til at identificere de væsentligste miljøforhold og til at arbejde med dem. Børne- og Ungdomsforvaltningen påvirker miljøet via sit forbrug af f.eks. el og varme, men den væsentligste miljøpåvirkning er naturligvis at udvikle miljøkompetencer hos børn og unge.

Ideen med miljøledelse er løbende at sætte konkrete mål og opnå miljøforbedringer. Dette kan ske ved kampagner eller aktive handlinger. Indførelse af miljøledelse er ikke uden udfordringer, da der er tale om processer, der handler om at ændre holdninger og adfærd hos medarbejdere såvel som brugere. Nye og ændrede holdninger og adfærd tager tid, og kræver dialog og rådgivning.

Hvad er certificering og ekstern audit?

Et certificeret miljøledelsessystem er et synligt signal til medarbejdere, borgere, leverandører og resten af omverdenen om, at Københavns Kommune tager aktivt medansvar for den globale miljøudvikling.

Københavns Kommune arbejder ud fra det internationalt anerkendte miljøledelsessystem ISO 14001. Det betyder, at der hvert år kommer auditorer udefra og kontrollerer, om kommunen lever op til kravene for miljøledelse. Københavns Kommune har valgt DNV, til at udfører denne eksterne audit, hvor et antal skoler, institutioner og andre enheder udtages til audit.

Hvis den eksterne audit konstaterer at forvaltningen ikke lever op til kravene i ISO14001, herunder finder regler og lovkrav der ikke er opfyldt, skal forvaltningen udarbejde en plan der sikrer, at forholdene rettes op og ikke gentager sig. Planen skal godkendes af DNV førend forvaltningen kan blive certificeret.

Miljøledelse i BUF

BUF har udviklet et nyt koncept for miljøledelse. Ny miljøledelse er udviklet for at muliggøre, at hele forvaltningen kan miljøcertificeres på ubureaukratisk og meningsfuld vis ved bl.a. at samle administrationen og respektere keredriften. Erfaringerne med at implementere ny miljøledelse har vist sig at leve op til forventningerne (Socialforvaltningen er derfor ved at indføre et tilsvarende koncept for miljøledelse inspireret af BUF).

Miljøledelse i BUF tager udgangspunkt i, at den enkelte leder i sin egen enhed er ansvarlig for:

- at miljølovgivningen overholdes
- at der arbejdes med de væsentligste miljøforhold
- at miljøarbejdet løbende forbedres
- at der sker en dokumentation af miljøarbejdet

Ledernes ansvar og opgaver er beskrevet på Opgaveportalen.

For at hjælpe de enkelte ledere, arbejder miljøledelsesteamet for:

- at der er ét samlet miljøledelsessystem for hele BUF (frem for ét system pr. enhed)
- at miljøledelse er en integreret del af BUF's styringsmodel
- at udarbejde og formidle konkrete vejledninger, kampagner og kurser
- at formidle viden om nye miljøkrav
- at der foretages en overordnet kortlægning af miljøforholdene, herunder forbrug af el, vand og varme
- at finde den fornødne dokumentation samt skabe refleksion over eget miljøarbejde via værdisamtaler

Værdisamtalerne foretages af en gruppe på ca. 30 interne auditorer. Auditorerne er særligt interesserede lærere eller pædagoger, der har gennemgået et kortere kursusforløb for at kunne føre disse værdisamtaler. Da auditorerne kommer fra forholdsvis små enheder, er det vurderingen, at det er nødvendigt at kompensere med vikarmidler.

Derudover varetager miljøledelsesteamet den overordnede administration af miljøledelsessystemet, som f.eks. koordinering af værdisamtalerne, ledelsens årlige evaluering af systemet, udarbejdelse af handleplaner, ekstern audit mv.

Det er forvaltningens vurdering, at det kræver 2 årsværk i miljøledelsesteamet at sikre overholdelse af samtlige systemkrav. I så fald vil der i BUF være én central miljøledelses-medarbejder pr. ca. 6000 medarbejder. Til sammenligning er der i de øvrige forvaltninger i størrelsesordenen én central miljøledelses-medarbejder pr. ca. 2300 medarbejdere (gennemsnit for de øvrige 6 forvaltninger).

Hovedopgaver i Miljøcertificeringen

Indførelse af miljøledelse i BUF kan således inddeles i følgende hovedopgaver:

- 1) Overholdelse af miljølovkrav og andre miljøkrav
- 2) Overholdelse af øvrige systemkrav til miljøcertificering jf. ISO14001
- 3) De selvejende institutioner

Ved genoptagelse af miljøcertificering vurderer forvaltningen, at følgende justeringer bør gennemføres i forhold til den nuværende situation:

Ad 1. Overholdelse af miljølovkrav og andre miljøkrav er en forudsætning for, at BUF kan blive miljøcertificeret. Denne forudsætning er beklageligvis for nuværende ikke indfriet, hverken mht. miljølovkrav eller andre miljøkrav fortrinsvis fra Borgerrepræsentationen. En forudsætning som BUF allerede er forpligtet til at efterleve miljøcertificering eller ej. Det er forvaltningens vurdering, at der som minimum skal afsættes 1 årsværk til denne opgave.

Ét årsværk er imidlertid ikke tilstrækkeligt til at efterleve samtlige miljøforpligtelser fra Borgerrepræsentationen. Som en del af Københavns Kommunes forpligtelse som Energiby, har samtlige forvaltninger indgået en kurveknækkeraftale med Elsparefonden. BUF's kurveknækkeraftale er en 12% besparelse på elforbruget med udgangen af 2011.

Miljøledelse i BUF har derfor ydet en stor indsats i 2009 med der formål, at gøre det muligt for alle institutioner at spare på deres energiforbrug. Standsningen af miljøledelse har betydet, at denne indsats ikke er fortsat i 2010. Såfremt indsatsen ønskes genoptaget, skal der bevilges den fornødne økonomi.

Ad 2. Overholdelse af øvrige systemkrav til miljøcertificering. Miljøcertificering forudsætter, at der løses en lang række konkrete opgaver i henhold til den internationale miljøledelsesstandard ISO 14001. Det er forvaltningens vurdering, at der bør afsættes 2 årsværk til denne opgave foruden midler til genetablering af BUF's auditteam og afholdelse af anerkendende værdisamtaler (fortrinsvis vikardækning til auditorer).

Ad 3. De selvejende institutioner er i de øvrige forvaltninger miljøcertificeret. Den økonomiske situation taget i betragtning er det forvaltningens vurdering, at de selvejende institutioner i BUF ikke for nuværende skal indlemmes i miljøledelsessystemet.

I forbindelse med indgåelse af de kommende driftsoverenskomster er det imidlertid forvaltningens anbefaling, at det tilføjes, at de selvejende institutioner skal efterleve Københavns Kommunes miljøpolitik, herunder indføre miljøledelse. Idet miljøcertificeringen kræver at alle er bevidste om dette. Samtidig sikres det, at forudsætningerne er til stede, såfremt de selvejende institutioner på et

senere tidspunkt skal indlemmes i forvaltningens miljøledelsessystem. Det vil på daværende tidspunkt medføre merudgifter til ½-1 årsværk samt midler til afholdelse af ekstra værdisamtaler.